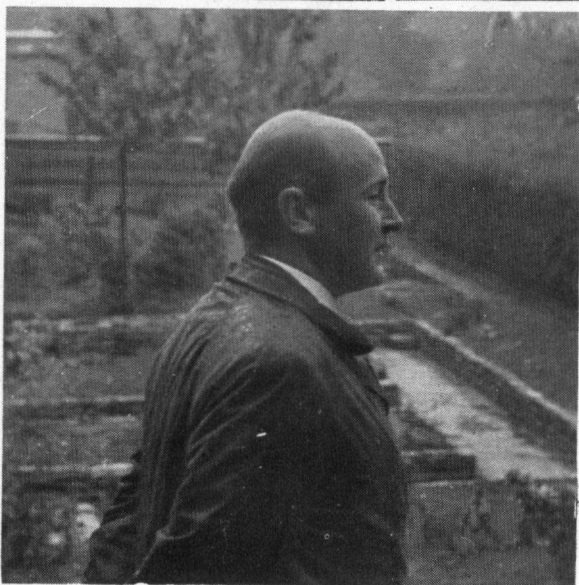

IN MEMORIAM
H. UITTEN
DOOR
J. LANJOUW

*H. Wittien
Deventer. 5
Deventer.*

*1 cm long
12, 8-10
1 cm long
- in
- chuki*

*Thora costalis, globosus-tetraedricus,
reus squalis formae 5-10 mm longis
Richard's 1475. Dulit' Staat.
Thora costalis var. globosum Witt. n. s.*

Dr H. UITTEN.

Foto's gemaakt door Prof. Pulle tijdens een excursie met studenten op 18 Juni 1937 naar de middeleeuwse tuin te Deventer (foto onder) en langs de IJsel (foto's boven). Rechts en onder handschrift van Uittien.

Nooit zal ik die Donderdagmorgen 10 Augustus 1944 vergeten, toen ik op het laboratorium hoorde dat in de krant — wie las dat vod nog in die tijd — stond dat UITTEN gefusilleerd was. Het drong eerst niet goed tot mij door. Het kon niet waar zijn. De krant werd gehaald. Ja, daar stond zijn naam in een lange lijst van lotgenoten en het verschrikkelijke, het onherroepelijke, begon langzaam tot mij door te dringen. Koud en gevoelloos stond daar het bericht, van een leugenachtige argumentatie voorzien, dat men ook UITTEN, die zachtmoedige, gevoelige, intelligente man, had vermoord. Woorden waren hiervoor op dat moment niet te vinden. Ik had alleen behoefte zijn oudste zuster, waaraan hij zeer gehecht was, op te zoeken. Door de slechte treinverbindingen kon ik eerst de volgende dag naar Brummen. Daar trof ik een diep verslagen kring van familie en vrienden van UITTEN. Wij konden het ons nog zo moeilijk realiseren dat wij hem niet weer zouden zien. Eerst nu wij hem voor goed verloren hadden beseften wij in volle omvang hoe groot wel de plaats was die hij in ons aller leven innam.

Van nature had UITTEN weinig belangstelling voor politiek. Hij vond dat hij daar niets van wist en er dus ook niet aan mee behoefde te doen. Hij had dan ook de gewoonte zijn stembiljet blanco, ja zelfs zonder het open te vouwen, weer meteen in de bus te laten glijden, zeer tot ongenoegen van de partij-mannen die bij een dergelijke gelegenheid op het stembureau plegen te zitten. Wel was hij met hart en ziel het Koninklijk Huis toegedaan. Later heeft hij zijn blanco stemmerij opgegeven, daar het hem duidelijk was dat hij op die manier ongewild toch wel eens de door hem toen reeds verafschuwde N.S.B. zou kunnen steunen. De gang van zaken in Duitsland opende hem de ogen en reeds voor de oorlog liet hij zijn anti-nazi instelling duidelijk blijken. Zo zond hij na de overval van de Duitsers op Tsjecho-Slowakije een paar overdrukjes aan een botanicus in dat land met op het adres: . . . Tsjecho-Slovakia, temporarily occupied by Germany. Dit had tot zijn intens genoegen een geheel onverwacht gevolg, n.l. een stroom van overdrukjes van allerlei Tsjechische botanici waarvan hij nog nooit gehoord had. Na de overval op ons land, het bombardement van Rotterdam, dat diepe

indruk op hem maakte, en de daarop volgende bezetting, was UTTIEN dan ook een felle tegenstander van Duitsers en N.S.B.ers. Hij uitte dat waar hij kon in woord en daad. Op de Middelbare Koloniale Landbouwschool te Deventer waar hij leraar was, leidde dat tot wrijvingen met een N.S.B.-collega, die alles aan zijn Duitse meesters rapporteerde. Op 31 Aug. 1941, de verjaardag van H.M. de Koningin, kwam het tot een ernstige, maar niet onvermakelijke botsing met de Deventer zwarthemden, vanwege het feit dat hij binnenshuis met een oranjedas rondliep. Zijn huis aan de Dahliastraat werd door de N.S.B.ers belegerd, hetgeen een grote volksooploop en kloppartij tot gevolg had. Korte tijd daarna werd hij wegens dit feit en zijn „tartende” houding tegen de N.S.B.-collega ontslagen. Daar het departement een gunstige wachtgeldregeling maakte was dit geheel tot zijn genoegen. Sindsdien toch kon UTTIEN zich met nog meer energie wijden aan de taak, die hij zich ten bate van de oorlogvoering gesteld had, nl. het bijhouden van een uitvoerig dagboek en het verspreiden van door de radio opgevangen nieuwsberichten en van illegaal uitgegeven geschriften. Het is buitengewoon jammer dat dit dagboek in de laatste oorlogsmaanden door brand verloren is gegaan. Zijn folkloristische neigingen kwamen hem bij het samenstellen van dit dagboek goed van pas. Dagelijks tekende hij alles aan wat hij hoorde. Elk nieuwtje, elk gerucht, elke anecdote, met nauwkeurige opgave van plaats, tijd enz. Hoewel dus alles door elkaar kwam te staan, nl. alleen in de volgorde zoals hij de berichten kreeg, was het toch een verhaal dat men met spanning zat te lezen. Dat kwam natuurlijk ook vooral door de originele wijze waarop hij het gehoorde op schrift stelde. Zijn dagboek zou ongetwijfeld voor de geschiedschrijving van deze jaren van belang zijn geweest. Hoe ver zijn medewerking aan de illegale bladen zich uitstreckte, kan ik niet zeggen, daar hij dat begrijpelijk ook voor zijn familie en naaste vrienden verborgen hield. Wellicht heeft hij wel eens iets in deze bladen geschreven, maar zijn voornaamste medewerking was zeker de verspreiding. Op 29 Januari 1944 werd hij, op grond van verdenking van medewerking aan de verspreiding van „Trouw”, gearresteerd en naar het concentratiekamp Vught overgebracht. Voor zover wij wisten was er echter geen enkel positief bewijs tegen hem. Dat was dan ook waarschijnlijk de reden dat hij zelf dacht vrij te komen. De weinige brieven die hij uit zijn gevangenschap mocht schrijven waren merendeels opgewekt en getuigden van zijn onvergankelijke gevoel voor humor. Helaas werden zijn optimistische gedachten, geuit in zijn laatste brief, niet tot werkelijkheid. Hij schreef daarin dat hij nu wel spoedig dacht thuis te komen. In plaats daarvan werd echter zijn groep

plotseling voor een standgerecht gebracht, en niet voor een gewone militaire rechtbank waarop zij recht hadden. De zaken gingen voor de Duitsers in die dagen slecht. De Amerikanen en Engelsen waren in het Westen doorgebroken. Vermoedelijk is er uit Berlijn een bericht gekomen, dat maar weer eens een voorbeeld moest worden gesteld om de schrik erin te houden. Zo werden deze mensen zonder dat iemand iets van de gang van zaken afwist ter dood veroordeeld en gefusilleerd. Weer was op een misdadige wijze met verkrachting van elk begrip van humaniteit en rechtsgevoel, aan 23 landgenoten het leven ontnomen, rouw en verbeterd woede achterlatend.

HENDRIK UITTEN werd 26 September 1898 te Brummen (G.) geboren. Hij was de jongste uit een gezin van vier kinderen, nl. nog twee zusters en een broer, die allen vrij veel met hem in leeftijd verschilden. Zover ik weet was het een prettig, harmonieus gezin. Ook op latere leeftijd trok zijn hart steeds naar zijn familie. Reeds tijdens zijn schooljaren op het Zutphense Gymnasium bezat hij veel belangstelling voor de plantkunde en vooral voor de wilde flora uit zijn omgeving. Na zijn eindexamen (*a* en *β!*) ging hij aan de universiteit te Utrecht medicijnen studeren, maar al spoedig veranderde hij van studierichting en koos de biologie. Deze aanvankelijke studie in de medicijnen was nog aanleiding tot een vermakelijk incident in zijn militaire loopbaan, dat heel typisch was voor UITTEN en dat hij op kostelijke wijze wist te vertellen. Als medisch student was hij nl. ingedeeld bij de medische dienst en al spoedig tot sergeant bevorderd. Toen hij echter de studie in de medicijnen had opgegeven werd hij weer bij het gewone leger ingedeeld. Hij moest opkomen voor herhalingsoefeningen. Hij meldde zich. De kapitein vroeg welke rang hij had. Ja, zei UITTEN, dat weet ik niet precies, sergeant of soldaat. Hij had nl. een zakboekje waarin stond sergeant en een ander document, ik meen een veldzakboekje, dat opgaf soldaat. Grote opschudding in het militaire bureau. Wat moesten ze daar nu mee doen. Tenslotte vroeg de kapitein maar, wat hij wou zijn, soldaat of sergeant. O, zei UITTEN, daartussen kan ik heus niet kiezen, dat laat ik geheel aan U over. Het was al avond, zodat de kapitein maar ten einde raad besloot de volgende morgen de kwestie op te lossen. De volgende dag werd het geval weer aan de kapitein voorgelegd. Deze kwam met de volgende listige vraag: Waar heeft hij vannacht geslapen? Enigszins aarzelend deelde de dienstdoende luitenant mee, dat hij door plaatsgebrek in een tent met soldaten had geslapen. Wat, riep de Kapitein, heeft die vent bij de gewone soldaten geslapen? Dan moet hij ook maar soldaat zijn. En op deze wijze voltrok zich de degradatie van

UITTIEN. Hij vond het geval zelf heel humoristisch. Hij had geen behoefte om te heersen.

In April 1921 werd hij bij Prof. PULLE assistent voor de systematische plantkunde. Dat werk deed hij uitstekend. Hij was zeer gezien bij de studenten om zijn prettige en hulpvaardige wijze van assisteren. Het was dan ook niet verwonderlijk dat enkele jaren later, toen de functie van conservator bij het Botanisch Museum en Herbarium vacant kwam, Prof. PULLE UITTIEN daarvoor aanzocht. Intussen had hij ook zijn academische examens afgelegd, n.l. in 1921 het candidaatsexamen en in 1924 het doctoraal. In de jaren dat hij assistent en conservator te Utrecht was, begon hij zijn wetenschappelijke botanische werk. In die jaren begon Prof. PULLE met de organisatie voor de grote flora in de engelse taal van Suriname. Ook UITTIEN kreeg natuurlijk een aantal Surinaamse families ter bewerking, n.l. de Malvales, Flacourtiaceae en Cyperaceae. In 1925 verscheen daarover zijn eerste publicatie. Deze studies werden eerst veel later beëindigd, doordat hij op 1 Januari 1926 ontslag nam als conservator, daar hij een betrekking had aangenomen als leraar bij het M.O. te Haarlem. Daar hij in Haarlem geen volledige betrekking had, bleef hij nog gedurende drie dagen als assistent te Utrecht. Reeds in Sept. 1926 werd hij leraar aan de Middelbare Koloniale Landbouwschool te Deventer en vanaf die datum kon hij ook dit gedeeltelijke assistentschap niet langer waarnemen. Tijdens zijn Utrechtse jaren had UITTIEN ook nog verschillende andere botanische studies ter hand genomen. Met W. M. HEYL werkte hij over *Salvia*-bastaarden, met C. E. BENJAMINS en J. IDZERDA over hooikoortsverwekkende planten en met E. HESSELINK en L. C. GEERLING over cultuurproeven met *Calluna*. De meeste van deze onderzoeken werden eerst na zijn vertrek uit Utrecht beëindigd en gepubliceerd. Het was te betreuren dat UITTIEN na 1926 voorlopig voor het wetenschappelijke werk te Utrecht verloren was. Toch geloof ik niet dat hijzelf werkelijk ooit echt spijt van zijn besluit heeft gehad. In zijn geliefde IJselstreek, zijn geboortegebied, voelde hij zich het beste thuis. Hij was daar bovendien dicht bij zijn familie, waaraan hij zeer verknocht was. Men denke ook niet dat in Deventer zijn wetenschappelijk werk heeft stilgestaan. Integendeel, hij heeft allereerst verschillende van de te voren aangevangen studies afmaakt. Voorts schreef hij in die tijd zijn dissertatie, „Ueber den Zusammenhang zwischen Blattnervatur und Sprossverzweigung”, waarop hij op 28 Januari 1929 te Utrecht promoveerde. Het is een zeer origineel stuk werk, dat telkens weer verrast door de nauwkeurige waarnemingen. In Deventer begon hij ook zijn folkloristische studies over Nederlandse planten en plantennamen. Dit werk heeft

hem nooit meer losgelaten en hij breidde het zelfs aanvankelijk uit tot de zuivere folklore, zoals aftelversjes, springrijmpjes enz. Ook dit folkloristische werk had een geheel eigen cachet, steeds wetenschappelijk opgezet en steeds met fijne humor beschreven. In de loop der jaren heeft hij vele kleine publicaties over dit werk gegeven, vnl. in de tijdschriften *Eigen Volk* en *In en Om Woning* en *Boerderij* verschenen tussen de jaren 1930 en 1940. In de eerste oorlogsjaren heeft hij nog een aantal van deze artikeltjes met een groot aantal nieuwe gebundeld om als een klein boekje uit te geven. Dit werkje kon posthuum in 1946 gepubliceerd worden.

UITTEN bleef in Deventer tot Juli 1933, toen hij, wegens de door de economische crisis in Nederlands Indië veroorzaakte inkringing van de school, op wachtgeld kwam te staan. Persoonlijk geloof ik dat deze eerste periode in Deventer tot de gelukkigste jaren van UITTEN's leven gerekend moet worden. Ik heb zelf buitengewoon prettige herinneringen uit die jaren aan UITTEN. Voor mij en naar ik meen ook voor vele anderen was het een genot in die tijd enige dagen in zijn gastvrije étage, die hij bij de familie VAN EGMOND aan het Pothoofd in gebruik had, door te brengen. Het was een in vele opzichten onbezorgde tijd, waarin UITTEN zich op zijn best toonde. Hoe prettig was het om op zijn kamer te zitten en hem over botanie en vele andere zaken te horen vertellen, of er een boek te lezen terwijl hijzelf met overgave op de piano speelde. Vanuit het Pothoofd heb ik ook met hem verscheidene buitenlandse reizen gemaakt. Die tochten hadden een bijzondere charme, niet alleen om zijn prettige gezelschap, maar ook omdat het geheel altijd zo spontaan, zo onvoorbereid ging. Het waren met recht tochten met onbekende bestemming. Ook later heb ik nog een aantal reizen met hem gemaakt en al die tochten zijn mij als herinnering zeer dierbaar gebleven.

UITTEN heeft nog in een ander opzicht een belangrijke plaats ingenomen in de Utrechtse biologenwereld. Hij heeft nl. jarenlang de rijmen geleverd voor de feestelijke herdenkingen. Hij deed dat op een onnavolgbare wijze. Hij wist een rijm lopend en puntig te maken en hij wist de humor er goed in te vlechten. Een topprestatie heeft hij geleverd met de revue die opgevoerd werd ter gelegenheid van de 70ste verjaardag van Prof. WENT in Juni 1933. Hij heeft niet alleen het gehele manuscript van deze lange revue gemaakt, maar ook de regie gevoerd. Maandenlang kwam hij elke week uit Deventer over om met de studenten te repeteren. En ook dit deed hij op een innemende bescheiden wijze. Hij had altijd een open oor voor een denkbeeld van een ander.

In September 1933 kwam hij weer in Utrecht wonen en hervatte

hij zijn wetenschappelijke plantensystematische werk. De in zijn eerste Utrechtse periode aangevangen studies over Surinaamse plantenfamilies werden voortgezet en gepubliceerd. Daarnaast heeft hij toen ook de monografische bestudering van een aantal tropische genera van de Cyperaceae ter hand genomen. Vooral ten behoeve van dat laatste werk verbleef hij enige tijd in Londen, Kew, Parijs en Brussel. Aan het zesde Internationale Botanische Congres te Amsterdam in 1935 werkte hij actief mee. Hij werd in de Intern. nomenclatuurcommissie voor Phanerogamen opgenomen. Veel belangrijke systematische publicaties verschenen in deze tijd van zijn hand. Intussen had hij zich ook al geruime tijd bezig gehouden met de geschiedenis van de botanie, vooral met die van de tijd van de oude Kruidboeken. Op grond van zijn werk, werd hij dan ook niet alleen weer benoemd tot assistent aan het Botanisch Museum en Herbarium, maar tevens in 1936 toegelaten tot privaat-docent aan de Rijksuniversiteit te Utrecht om onderwijs te geven in de Historie van de Botanie. Slechts korte tijd heeft hij college gegeven, daar hij in het voorjaar van 1937 weer naar Deventer terugging. Degenen die echter deze colleges gevolgd hebben zullen ze zich zeker met genoegen herinneren.

Daar de M.K.L.S. te Deventer weer meer leerlingen kreeg werd hij in 1937 andermaal in actieve dienst genomen. Hij is daar weer leraar geweest tot hij in 1941, zoals boven reeds is medegedeeld, door de bezetters werd ontslagen. Tot de oorlog heeft hij zijn wetenschappelijke werk nog voortgezet en nog vrij veel gepubliceerd.

Van 1937 af woonde hij in Deventer zelfstandig. Hij had een klein heel huis met vrij grote tuin. Een dochter van zijn oudste zuster dreef aanvankelijk zijn huishouden en samen met haar wist UITTEN ook daar een prettige sfeer te scheppen. De heer DE GRAAF, een gepensionneerd binnenvaartschipper, die hem eerst alleen bij het tuinwerk assisteerde, werd langzamerhand ook voor de huishoudelijke bezigheden ingeschakeld, daar deze daarvoor bijzondere geschiktheid bleek te bezitten. UITTEN noemde hem dan ook steeds schertsend „m'n butler”. Inderdaad bezat DE GRAAF veel van de eigenschappen van een ouderwetse butler en hij heeft, vooral de laatste jaren toen de gehele huishoudelijke zorg op zijn schouders rustte, UITTEN zeer toegewijd gediend. Zoals gezegd, had de tuin UITTEN's speciale belangstelling. Ook daar had hij iets aparts van gemaakt. Door zijn studie van de oude Kruidboeken was hij ook goed op de hoogte van de inrichting van de Middeleeuwse tuin. Met veel enthousiasme heeft hij een deel van de hem ter beschikking staande grond in een dergelijke tuin veranderd, waarbij hij vooral

veel werk heeft gemaakt van een zo getrouw mogelijke copie van een Middeleeuwse tuinbank. Over deze bank heeft hij ook een korte mededeling gepubliceerd.

Het wetenschappelijke werk had in de eerste oorlogsjaren maar matig zijn belangstelling, daar hij geheel in beslag werd genomen door de oorlog. Kort voor zijn gevangenneming was hij echter weer hard aan het werk gegaan. De Cyperaceae voor de nieuwe Flora Neerlandica kwamen nog net op tijd gereed, zodat dit laatste stuk wetenschappelijk botanisch werk van zijn hand nog binnenkort gepubliceerd kan worden.

UITTIEN was een zeer innemend mens, die zeker maar met heel weinigen onaangenaamheden heeft gehad. Zijn oudste zuster zei mij: Hij heeft nooit één onaangenaam woord tegen mij gezegd. Zoiets zegt genoeg. Persoonlijk heb ik zeer veel door zijn dood verloren. Hij was een bijzonder trouw vriend. Altijd bereid om te helpen bij persoonlijke moeilijkheden, altijd denkend om mogelijke moeilijkheden voor je te voorkomen. Ik wil daarvan nog een typisch voorval vertellen. Toen ik eind December 1933 uit Suriname terugkeerde, miste ik tot mijn verbazing UITTIEN bij de aankomst van de boot in Amsterdam. Ik was echter nauwelijks thuis teruggekeerd of een auto, waarin UITTIEN, hield stil voor de deur. Het bleek dat hij de vorige dag — door een kwaal die hij reeds lang bezat — weer eens op uiterst pijnlijke wijze door zijn knie was gezakt en niet kon lopen. Het had hem geweldig gespeten dat hij niet aan de boot kon komen en hij wou nu toch even komen kijken of ik wel goed thuis was gekomen. Hij had er nl. erg over in gezeten of ik bij aankomst in Amsterdam, mij kennende natuurlijk, nog wel genoeg geld zou hebben gehad om thuis te komen. Ik moest tot mijn schande bekenen dat ik inderdaad nog slechts één dubbeltje had om eventueel met de tram naar de stad te gaan en daar te zien ergens geld te lenen, maar gelukkig was mijn broer ook aan de boot gekomen. Een dergelijk klein voorbeeld is typerend voor zijn zorgzaamheid. Dit leidde er ook wel toe dat hij enigszins zwaartillend was. Wellicht konden wij daarom zo goed met elkaar overweg, daar ik gauw geneigd was bezwaren weg te redeneren. Toch was hij geenszins een pessimist, maar hij was voorzichtig en daardoor in een enkel geval wel eens 'besluiteloos. In zijn wetenschappelijk werk kwam deze besluiteloosheid echter in het geheel niet tot uiting, daar gaf hij juist altijd blijk van doortastendheid.

UITTIEN was een bekwaam wetenschappelijk onderzoeker, een geestig verteller en schrijver, een aangenaam en hulpvaardig mens, een trouw familielid en vriend en een verdediger der waarheid onder alle omstandigheden. Allen die hem gekend hebben zullen in grote

dankbaarheid voor het vele dat hij hen geschonken heeft aan HENDRIK UITTEN blijven denken.

BIBLIOGRAPHIE H. UITTEN

- 1925 Cyperaceae (in Neue Beiträge zur Flora Surinams IV). — Rec. Trav. Bot. Néerl. 22, p. 334-344.
Euphorbiaceae, Elaeocarpaceae, Tiliaceae, Bombacaceae, Sterculiaceae, Canellaceae, Flacourtiaceae (in Neue Beiträge zur Flora Surinams IV). — Rec. trav. Bot. Néerl. 22, p. 348-374.
(Met I. SWEMLE) Handleiding bij de bestudeering van het Palaeozoisch Botanisch Materiaal van het Geologisch en het Botanisch Museum te Utrecht.
- 1926 (Met C. E. BENJAMINS en J. IDZERDA) Onderzoek naar Hooikoortsverwekkende planten in en om Utrecht III. — Ned. Tijdschr. v. Geneesk. 70, 1e, 10, p. 935-945.
(Met C. E. BENJAMINS en J. IDZERDA) Onderzoek naar Hooikoortsverwekkende planten in en om Utrecht IV. — Ned. Tijdschr. v. Geneesk. 70, 2e, 1, p. 18-25.
(Met W. M. HEYL) Some observations on the heredity of the leaf form in *Chelidonium maius* L. — Genetica 8, p. 389-396.
- 1927 (Met E. HESSELINK) Cultuurproeven met Struikheide. — Med. v. h. Rijksboschbouwproefstation 3, 1, p. 9-23.
- 1928 Ueber eine abweichende Form von *Anthriscus sylvestris* Hoffm. — Rec. Trav. Bot. Néerl. 25a, p. 445-451.
(Met W. M. HEYL) *Salvia*-bastaarden I. — Ned. Kruidk. Arch. jaarg. 1928, p. 34-48.
- 1929 Ueber den Zusammenhang zwischen Blattnervatur und Sprossverzweigung. — Dissertatie 28 Jan. 1929; ook in Rec. Trav. bot. néerl. 25, p. 390-483.
- 1930 Kruutmoes en Karvel. — De Levende Natuur 35, p. 192-203.
Salvia-bastaarden II. — Ned. Kruidk. Arch., jaarg. 1930, p. 85-112.
- 1931 Kruutmoes, Kool en nog wat. — De Levende Natuur 35, p. 377-380.
- 1932 Eenige plantengeographische opmerkingen over de Veluwe. — Ned. Kruidk. Arch., jaarg. 1932, p. 278-288.
(Met L. C. GEERLING) Cultuurproeven met Struikheide. — Korte Med. Rijksboschbouwproefst. Ned. Boschbouw-tijdschr. 25, 25 pg.
Malvaceae, Bombacaceae, Sterculiaceae, Tiliaceae, Elaeocarpaceae. — Pulle, Flora of Suriname 3, 1, p. 1-64.
Apostelensoep. — Eigen Volk 4, p. 231.
- 1933 *Salvia*-bastaarden III. — Ned. Kruidk. Arch. 43, p. 235-258.
Oelkenblatties. — Eigen Volk 5, p. 10-11.
Tiliaceae (in Novitates Taxonomicae I). — Med. Bot. Mus. & Herb. Utr. No. 5, p. 184; ook in Rec. trav. bot. néerl. 30, p. 184.
Cyperaceae Surinamenses novae vel criticae. — Med. Bot. Mus. & Herb. Utr. No. 6, p. 185-191; ook in Rec. trav. bot. néerl. 30, p. 185-191.
Grappige Geldersche spreekwoorden. — Eigen Volk 5, p. 46-47.
Raadsels. — Eigen Volk 5, p. 47-49.
Volksgebruiken in Thorn. — Eigen Volk 5, p. 61-65.
Henneblömen, Hennebèzen, en het angelsaksische Hennebane. — Eigen Volk 5, p. 73-76.
Kindertaal. — Eigen Volk 5, p. 262.

- Oud-Nederlandsche Gerechten. Balkenbrij. — In en om Woning en Boerderij 39, p. 165-167.
- Oud-Nederlandsche Gerechten. Spekkendikken. — In en om Woning en Boerderij 39, p. - (2 pg.).
- 1934 De Germaansche Doodengod Henne. — Eigen Volk 6, p. 15-16.
- Cyperaceae. — Pulle, Flora of Suriname 1, 1, p. 72-149.
- De Nederlandsche volksnamen van Convolvulus. — Eigen Volk 6, p. 201-202.
- Een en ander over huizen en muizen of folklore van taalgrenzen. — Eigen Volk 6, p. 243-245.
- 1935 Paramapania, Genus novum asiaticum cyperacearum. — Med. Bot. Mus. & Herb. Utr. No. 16, p. 184-192; ook in Rec. trav. bot. néerl. 32, p. 184-192.
- The Cyperaceae of the Oxford University Expedition to Serawak in 1932. — Med. Bot. Mus. & Herb. No. 17, p. 193-202; ook in Rec. trav. bot. néerl. 32, p. 193-202.
- Principina, genus novum cyperacearum africanum. — Med. Bot. Mus. & Herb. Utr. No. 22, p. 282-285; ook in Rec. trav. bot. néerl. 32, p. 282-285.
- (In J. Lanjouw, Additions to Pulle's Flora of Surinam) Cyperaceae (p. 226-234), Malvaceae (p. 242-243), Bombacaceae (p. 243-244), Sterculiaceae (p. 244), Tiliaceae (p. 244-251). — Med. Bot. Mus. & Herb. Utr. No. 19; ook in Rec. trav. bot. néerl. 32.
- Oud-Nederlandsche Gerechten. Spek met peren, Zevenzak en Ketelkост. — In en om Woning en Boerderij 41, p. 54-55.
- Botaniseeren in de kerk. — De Levende Natuur, Thijssenummer p. 82-86.
- (Met H. SLEUMER) Flacourtiaceae. — Pulle, Flora of Suriname 3, 1, p. 282-303.
- Nix is goed voor de oogen. — Eigen Volk 7, p. 243-245.
- (Met J. LANJOUW) A short illustrated history of Botany in the Netherlands. — Chronica Botanica 1, p. 380-383.
- (Met J. LANJOUW) Surinaamsche Geneeskruiden in de tijd van Linnæus. — West Indische Gids 17, p. 173-190.
- 1936 Raadsels. — Eigen Volk 8, p. 13-14.
- Zonderlinge Plantennamen. — Eigen Volk 8, p. 49-53.
- Studies in Cyperaceae-Mapanieae I-V. — Med. Bot. Mus. & Herb. Utr. No. 26, p. 133-155; ook in Rec. trav. bot. néerl. 33, p. 133-155.
- Zonderlinge Plantennamen (3, 4, 5). — Eigen Volk 8, p. 145-148.
- Studies in Cyperaceae-Mapanieae VI-VIII. — Med. Bot. Mus. Herb. Utr. No. 32, p. 277-291; ook in Rec. trav. bot. néerl. 33, p. 277-291.
- De Legende van de Geldersche Roos. — Eigen Volk 8, p. 270-273.
- Pavonia Julianaë et Paullinia Bernhardtii, novae species surinamenses. — Med. Bot. Mus. & Herb. Utr. No. 39, p. 770-774; ook in Rec. trav. bot. néerl. 33, p. 770-774.
- 1937 Loganiaceae (Additions and corrections). — Pulle, Flora of Suriname 4, 1, p. 472-474.
- Boraginaceae (Additions and corrections). — Pulle, Flora of Suriname 4, 1, p. 496-497.
- (In Pulle, Novitates taxonomicæ II) Sapindaceae. — Med. Bot. Mus. & Herb. Utr. No. 41, p. 477-484; ook in Rec. trav. bot. néerl. 34, p. 477-484.
- Sapindaceae. — Pulle, Flora of Suriname 2, 1, p. 345-396.

- 1938 Thurniaceae. — Pulle, Flora of Suriname 1, 1, p. 188-190.
 Rapateaceae. — Pulle, Flora of Suriname 1, 1, p. 191-196.
 Commelinaceae. — Pulle, Flora of Suriname 1, 1, p. 197-212.
 (Met A. N. J. HEYN) Eriocaulaceae. — Flora of Suriname, 1, 1, p. 213-224.
 Een Middeleeuwsche Tuinbank. — Weekbl. Kon. Ned. Mij. v. Tuinb. en Plantk. 12, p. 298-300.
 Boerhaave's beteekenis voor de plantkunde. — Ned. Tijdschr. v. Geneesk. 82, p. 4841-4851.
 De volksnamen van planten in Boerhaave's „Historia Plantarum”. — Eigen Volk 10, p. 352-367.
- 1939 Zonderlinge Plantennamen. 6. Het raadsel van Plinius: Britannica of Vibones. — Eigen Volk 11, p. 11-21.
 Boerhaave et son influence sur la botanique. — Memorialia H. Boerhaave, p. 95-103.
 Een boeketje Nomenclatuur 1-5. — Weekbl. Kon. Ned. Mij. v. Tuinb. en Plantk. 13, 7 pag.
 A new Mapania (Cyperaceae) from the Malay Peninsula. — Gardens' Bull., Straits Settlements 10, p. 182.
 De Volksnamen van onze Orchideeën. — Eigen Volk 11, p. 109-115.
 New Cyperaceae from New Guinea. — Journ. of the Arn. Arbor. 20, p. 213-215.
 Reflections on the nomenclature of so-called hybrids. — Chron. Botanica 5, p. 212-214.
 Histoire du Problème de la feuille. — Med. Bot. Mus. & Herb. Utr. No. 59, p. 460-472; ook in Rec. trav. bot. néerl. 36, p. 460-472.
- 1940 (Met J. LANJOUW) Un nouvel herbier de Fusée Aublet découvert en France. — Med. Bot. Mus. & Herb. Utr. No. 75, p. 133-170; ook in Rec. trav. bot. néerl. 37, p. 133-170.
 De oplossing van het raadsel van Plinius. — Ons eigen Volk 1, p. 85-94 (1 en 2); p. 141-154 (3, 4, 5, 6 en 7); p. 225-235 (8, 9 en 10).
- 1941 Malvaceae (Additions and corrections). — Pulle, Flora of Suriname 3, 1, p. 433-485.
 Bombacaceae (Additions and corrections). — Pulle, Flora of Suriname 3, 1, p. 436.
 Sterculiaceae (Additions and corrections). — Pulle, Flora of Suriname 3, 1, 437.
 Tiliaceae (Additions and corrections). — Pulle, Flora of Suriname 3, 1, p. 438-441.
- 1943 Cyperaceae (Additions and corrections). — Pulle, Flora of Suriname 1, 1, p. 492-505.
- 1946 (Met een voorwoord van J. LANJOUW) De Volksnamen van onze Planten. 96 pag.
- 1948 (In druk) Cyperaceae (behalve Carex). — Flora Neerlandica.